

Täysistunto

Tiistai 10.11.2015 klo 13.59—20.53

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 79/2015 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sivistysvaliokuntaan.

Keskustelu

19.30 **Eeva-Johanna Eloranta sd:** Arvoisa puhemies! Tässä on siis kyse siitä, että indeksikorotukset jäädytetään opetus- ja kulttuuritoimen hallinnonalalla vuosina 2016—2019 osana sopeuttamistoimia. Tässä esityksessä on ongelmallista erityisesti se, että nämä on suunniteltu pysyviksi ja kuitenkin tämän hallituksen esityksen taloudellisten vaikutusten arviointi on tehty vain vuoden 2016 tasolla, ja kun nämä vaikutukset ovat kuitenkin hyvin laajoja, niin siinä mielessä olisi hyvin tärkeätä, että nämä vaikutukset olisi analysoitu laajemmin. Esitys on myös aika vaikeaselkoinen, ja nämä taloudelliset vaikutukset on tosiaankin varsin yleisellä tasolla esitetty. Olisikin tosi hyvä, että tässä esityksessä olisi mukana tällainen paljon parempi analyysi näistä taloudellisista vaikutuksista, eikä tosiaan ole hyvä, että näin isoja juttuja tuodaan sitten vähän puutteellisella valmistelulla tänne eduskuntaan.

19.31 **Hanna Halmeenpää vihr:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä, jossa ehdotetaan muutettavaksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta ja vapaasta sivistystyöstä annettua lakia niin, että toteutetaan indeksijäädytyksiä, on kyse siitä, että jäädytetään peruspalvelujen indeksejä: lukiokoulutuksesta, ammatillisesta koulutuksesta, taiteen perusopetuksesta, museoista, teattereista ja orkestereista eli laajasti vapaasta sivistystyöstä, kulttuurista ja koulutuksesta ylipäänsä. Kyllä nämä indeksijäädytykset nakertavat tärkeiden peruspalveluiden rahoittamista ja jättävät pysyvän aukon näiden toimintojen rahoittamiseen. Ei sitä pidä kieltää.

Sitä paitsi lukiokoulutuksen ja ammatillisen ja taiteen koulutuksen indeksijäädytyksiä voi kyllä tässä yhteydessä pitää osana yleisiä koulutusleikkauksia. Niitä hallituksella nyt näyttää olevan kova kiire toteuttaa. Kaikilta koulutuksen asteilta pyritään leikkaamaan. Tästä olen kyllä pahoillani koulutustaustaisena ihmisenä. Tälle me olemme oppositiossa esittäneet vaihtoehtoja, sellaisia leikkauskohteita, jotka olisivat vähemmän haitallisia kuin mitä koulutukseen kohdistuvat leikkaukset ovat. Olisin toivonut, että hallituksessa olisi ollut korvaa näitä vaihtoehtoja käsitellä ja kuunnella — ehkä harkita jopa niiden toteuttamistakin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2015 vp

19.33 **Li Andersson vas:** Arvoisa puhemies! Täällä salissa on tänään pidetty monta puheenvuoroa, joissa on painotettu suomalaisen koulutusjärjestelmän laatua ja laadun tärkeyttä, ja tässä on nyt kuitenkin käsittelyssä taas yksi säästölaki, joka tulee iskemään kovaa opetukseen ja sivistykseen kaikilla koulutustasoilla, niin perusopetuksen osalta kuin toisella asteella, ja myöskin vapaaseen sivistystyöhön, minkä lisäksi tämä myöskin vaikuttaa kulttuurilaitosten mahdollisuuksiin tuottaa kulttuuripalveluita ja -kokemuksia.

Olen aikaisempien puhujien kanssa täysin samaa mieltä siitä, että kun tuodaan tällaisia yleisiä ja laajoja säästölakeja, joihin liittyen on kaiken lisäksi esitetty, että nämä säästöt ovat pysyviä, niin olisi äärimmäisen tärkeää, että arvioidaan, minkälaisia seurauksia nämä säästöt saavat aikaan koulutuksen laadun osalta mutta ennen kaikkea myöskin koulutuksellisen tasa-arvon osalta eri puolilla maata. Eli toivottavasti tähän puutteelliseen valmisteluun vielä saadaan lisää selvitystä.

19.34 **Jukka Gustafsson sd:** Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Anderssonin puheenvuorossa tuli tärkeitä näkökulmia. Olisin itse asiassa kantamassa aivan samaa huolta, mutta ehkä vielä laajemmin, kun tätä hallituksen esitystä nyt olen käynyt lävitse.

Nämä laskennalliset säästöthän eivät siis yksittäisinä rahasummina nyt ole ihan mahdottoman suuria, puhutaan muutamista miljoonista euroista. Nekin ovat sinällään isoja lukuja. Mutta sitten tulee tämä ydinkysymys: nämä tulevat jo tehtyjen säästöjen, leikkausten päälle, ja näitten yhteiset kumulatiiviset vaikutukset ovat todella rajuja. Kun esimerkiksi itse tunnen edelleen vapaan sivistystyön kentän tosi hyvin, niin olisin ehdottomasti vaatinut hallitukselta syvällisemmän analyysin siitä, mitkä näitten esitysten taloudelliset yhteisvaikutukset ovat. Ja tiedossani on se, että tämä johtaa vapaan sivistystyön kentällä, kansanopistoissa, työväen- ja kansalaisopistoissa ja muissa, hintojen nostamiseen, opetusryhmien uudelleenarviointiin, ja niitten alueelliset vaikutukset, tasa-arvovaikutukset ovat tosi isoja. Nyt taas on sitten yksi iso vaara se, että kun olemme voineet olla ylpeitä esimerkiksi meidän vapaan sivistystyön koulutuksen laadusta, asemasta ja määrästä, niin kohta emme voi olla siitäkään.

Mutta katsomme tätäkin nyt sitten sivistysvaliokunnassa uskoakseni tarkan lasisilmän kautta, mitä voimme sitten tehdä, mutta päävastuuhan on tietysti hallituspuolueiden edustajilla, että heräisikö heidän omatuntonsa nyt.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sivistysvaliokuntaan.